

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยเสี่ยงจากการประกอบอาชีพในการเกิดโรคมะเร็งปอด

ผู้เขียน นางกาญจนา คาวประเสริฐ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลอาชีวอนามัย)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ร.อ.ดร.นพ.ชยันตร์ธร ปทุมานนท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การประกอบอาชีพเป็น หนึ่งในปัจจัยเสี่ยง ต่อการ เกิดมะเร็งปอดจาก การสัมผัสสารก่อมะเร็งปอด ในสภาพแวดล้อมการทำงาน การศึกษาวิทยาการระบาดเชิงวิเคราะห์ แบบย้อนหลังครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงจากการประกอบอาชีพต่อการเกิดโรคมะเร็งปอดในจังหวัดลำปางกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กลุ่มศึกษา คือ ผู้ป่วยโรคมะเร็งปอดจำนวน 220 คนและกลุ่มควบคุมคือ ประชาชนที่ไม่เป็นมะเร็งปอดจำนวน 440 คนทั้งสองกลุ่ม มีคุณสมบัติ คล้ายคลึงในด้าน เพศ อายุ (อายุต่างกันไม่เกิน 2 ปี) และ อาศัยในหมู่บ้านเดียวกัน ของจังหวัดลำปาง ทำการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และทดสอบความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการถดถอยโลจิสติกแบบไม่มีเงื่อนไข

ผลการวิจัยเมื่อควบคุมปัจจัยการสูบบุหรี่ พบว่า คนทำงานในอุตสาหกรรมบริการและอาชีพพนักงานทำความสะอาด /ดูแลสวน มีความเสี่ยงต่อการเกิด โรคมะเร็งปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2.5 เท่า (95% CI = 1.1-5.6, $p < .05$) และ 3.1 เท่า (95% CI = 1.1-8.7, $p < .05$) ตามลำดับ การสัมผัส สิ่งคุกคาม ต่อสุขภาพจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ควันจากการเผาไหม้การเกษตร 1.7 เท่า (95% CI = 1.1-2.5, $p < .05$)

สีทาไม้/สารตัวทำละลาย 1.8 เท่า (95% CI = 1.1-2.9, $p < .05$) ฝุ่นละอองจากการเพาะปลูก 1.8 เท่า (95% CI = 1.2-2.6, $p < .05$) และควันบุหรี่ในสถานที่ทำงาน 2.2 เท่า (95% CI = 1.5-3.4, $p < .001$) ขณะที่การใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลขณะทำงานช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคมะเร็งปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า พยาบาลอาชีวอนามัยและทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักในการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งปอดแก่คนทำงานกลุ่มเสี่ยง ที่สำคัญคือ ควรเน้นให้คนทำงานใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะทำงาน ร่วมกับการเสริมสร้างความตระหนักและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะในประเด็นปัจจัยเสี่ยงโรคมะเร็งปอดจากการประกอบอาชีพ

Thesis Title	Occupational Risk Factors for Occurrence to Lung Cancer		
Author	Mrs. Karnchana Daoprasert		
Degree	Master of Nursing Science (Occupational Health Nursing)		
Thesis Advisory Committee	Associate Professor Dr. Chawapornpan Chanprasit Chairperson		
	Associate Professor Capt. Dr. Jayanton Patumanond,M.D. Member		

ABSTRACT

Certain occupations are proven to be risk factors for lung cancer as a result of exposure to carcinogen in working environment. This population based case-control study was designed to analyze occupational risk factors for lung cancer in Lampang Province. The study sample consisted of 220 lung cancer cases and 440 non cancer cases. These two groups were similar in terms of gender, age (± 2 years) and residential area within the same village of Lampang Province. Data collection was undertaken during May to December 2009. Research instrument was an interview form developed by the researcher based on a literature review. The content validity of the interview form was confirmed by the panel of five experts and its validity index was 1.00. The reliability of the form was tested using Kuder-Richardson 20 and its value was 0.84. Data analysis was performed using unconditional logistic regression.

The main results after adjusted for smoking illustrated the statistically significant lung cancer risks were observed among employees in the service industry (OR = 2.5, 95% CI = 1.1-5.6, $p < .05$) and cleaners (OR = 3.1, 95% CI = 1.1-8.7, $p < .05$). Hazard exposures in working environments found to be significant risks from exposure to the following materials: burning plant material (OR = 1.7, 95% CI = 1.1-2.5, $p < .05$); paint/solvent (OR = 1.8, 95% CI = 1.1-2.9, $p < .05$); agricultural cultivation dust (OR = 1.8, 95% CI = 1.2-2.6, $p < .05$) and tobacco smoke in

the workplace (OR = 2.2, 95% CI = 1.5-3.4, $p < .001$). Nonetheless using personal protective equipment was found to reduce risk for lung cancer significantly ($p < .001$).

The results of the study indicate that occupational and environmental health nurses and other related health personnel should pay attention to preventing and controlling lung cancer among high risk workers. In particular, they should focus on encouraging workers to use personal protective equipment while working. Raising awareness along with information dissemination to the public concerning risk factors of occupational lung cancer should also be addressed.